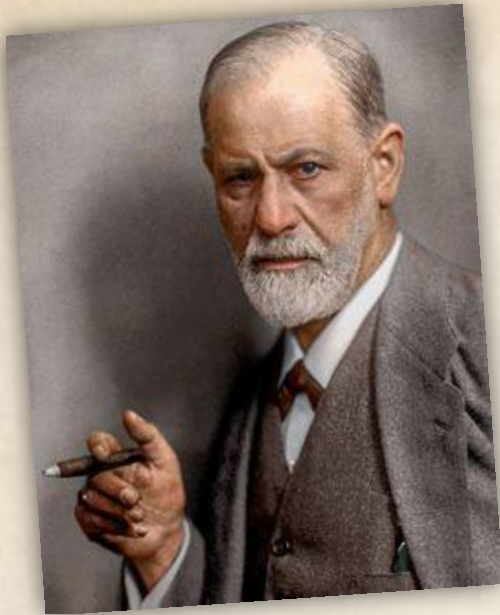

Зигмунд Фройд – творець психоаналізу
(до 170 річниці з дня народження)

Зигмунд Фройд, також Зигмунд Фройд, Зигмунд Фрейд. Повне ім'я Сигізмунд Шломо Фройд — австрійський психолог і невролог єврейського походження, який вивчав людське несвідоме. Він розвинув методика вільних асоціацій та тлумачення сновидінь, яку було покладено в основу психоаналізу, і сформулював концепцію структури психіки (Ід, Еґо та Супер-Еґо, або Воно, Я і Над-Я).

Зигмунд народився 6 травня 1856 року у Фрайбергу, Австро-Угорщина (нині Пршибор, Моравсько-Сілезький край, Чехія) у єврейській сім'ї Якоба Фройда, який був торговцем вовною та його другої дружини Амалії Натансон.

Батьки мали українське коріння. Батько народився в місті Тисмениця (сучасна Івано-Франківська область) і провів там перші 25 років свого життя, мати — в місті Броди на Львівщині, виросла в Одесі.

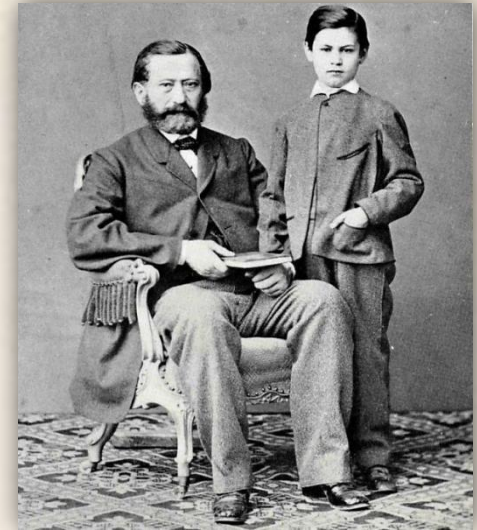
У 1860 році родина Якоба Фройда через фінансові труднощі перебралась до Відня — міста, яке на той час було культурним і науковим центром Європи і яке стало для Зигмунда домівкою майже на все життя.

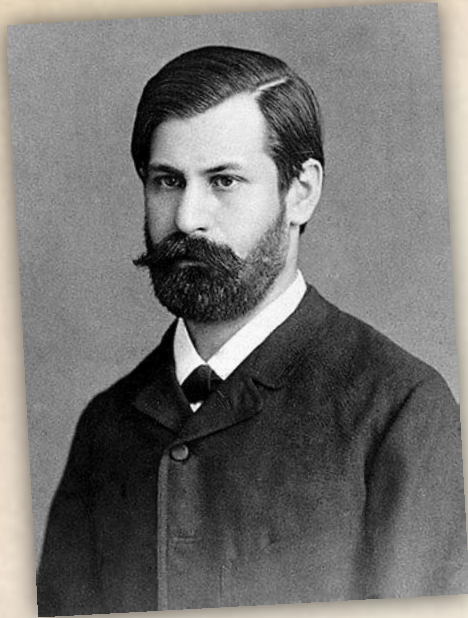

Дім у Пршиборі — місце народження З. Фройда

Зигмунд Фройд зростав у багатодітній родині, проте з раннього дитинства був улюбленцем матері. Амалія ніжно називала його «мій золотий Зиггі» й щиро вірила у його незвичайне майбутнє. Ця глибока емоційна прив'язаність залишила помітний слід у світогляді Фрейда і згодом виявилася у його теоріях про роль матері в психологічному формуванні сина та, відповідно, батька – у становленні доньки. Саме з цього особистого досвіду зросла одна з основних ідей психоаналізу – вплив ранніх дитячих прив'язаностей на всю подальшу долю людини.

У 9 років Зигмунд вступив до гімназії і виявився блискучим учнем, він закінчив її з відзнакою і вступив до Віденського університету на медичний факультет у 1873 році. Хоча медицина була його основним напрямком, Фрейда більше цікавили природничі науки та філософія. Під час навчання він захопився неврологією, працюючи під керівництвом відомого фізіолога Ернста Брюкке в Інституті фізіології, наукова робота повністю захопила Фрейда. У фізіологічному інституті, в кінці 1870-х Фрейд познайомився також з лікарем Йозефом Брейєром, з яким у нього зав'язалися міцні дружні стосунки.

У 1876 Фройд отримав можливість здійснити першу дослідницьку роботу в Інституті зоологічних досліджень Трієста, однієї з кафедр якого керував Клаус. Саме там Фрейд написав першу статтю, опубліковану Академією наук. Вона була присвячена виявленню статевих відмінностей у річкових вугрів. За час роботи під керівництвом Клауса, Фрейд швидко виділився серед інших учнів, що дозволило йому двічі, в 1875 і 1876 роках, стати стипендіатом Інституту зоологічних досліджень Трієста.

У 1880-х роках Фройд також вивчав гіпноз у Парижі під керівництвом Жана-Мартена Шарко, що стало важливим кроком до його майбутніх теорій про підсвідомість.

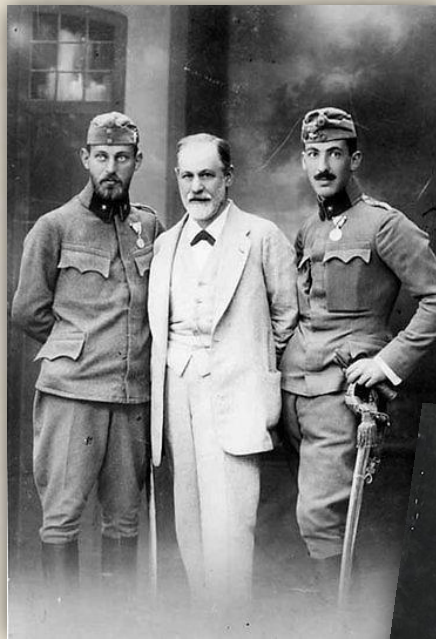
Після завершення навчання Фройд працював лікарем-неврологом у Віденській міській лікарні, але його інтерес поступово змістився до психічних розладів. У співпраці з Йозефом Бройєром він розробив метод «катарсису» – розмови, яка допомагала пацієнтам звільнитися від пригнічених емоцій. Цей підхід ліг в основу психоаналізу – методу, який Фройд удосконалював усе життя і зробив його знаменитим у світі, започаткувавши нову школу вивчення у психології.

Ж. Шарко демонструє метод гіпнозу

У 1886 році Зигмунд вступив у шлюб з Мартою Бернейс. Надалі у них народилось шестеро дітей — Матильда (1887—1978), Жан Мартін (1889—1967), Олівер (1891—1969), Ернест (1892—1970), Софія (1893—1920) та Анна (1895—1982). Саме Анна Фройд стала послідовницею батька, заснувала дитячий психоаналіз, систематизувала та розробляла психоаналітичну теорію, зробила значний внесок у теорію і практику психоаналізу в своїх роботах. Жан-Мартін та Ернест стали військовими, Олівер вивчився на інженера-будівельника.

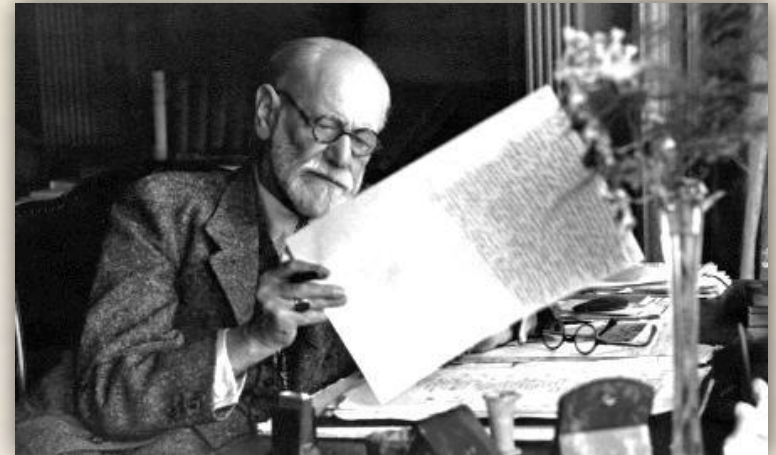

Сімейні фото Фройдів

У 1891 році видали працю Фрейда «Про афазію», в якій він уперше виступив з аргументованою критикою загальноприйнятої на той час концепції локалізації функцій мозку в певних його центрах і запропонував альтернативний функціонально-генетичний підхід до вивчення психіки та її фізіологічних механізмів. У статті «Захисні нейропсихози. Спроба психологічного пояснення.» (1894) та роботі «Дослідження істерії» (1895, спільно з Йозефом Бройєром) було засвідчено, що існує зворотна дія психічної патології на фізіологічні процеси та залежність соматичних симптомів від емоційного стану пацієнта.

З початком ХХ століття починають виходити основоположні наукові роботи:

- Тлумачення сновидінь (1900)
- Психопатологія повсякденного життя (1901)
- Спогади дитинства Леонардо да Вінчі (1910)
- Тотем і табу (1913)
- Вступ до психоаналізу (1916—1917)
- По той бік принципу задоволення (1920)
- Психологія мас та аналіз людського «Я» (1921)
- Я та Воно (1923)

5 березня 1902 року до Фрейда нарешті прийшли слава й визнання: найясніший цісар Франц Йосиф I підписав офіційний указ про надання вченому звання професора-асистента.

У 1908 році розпочало роботу Віденське психоаналітичне товариство, де збиралися не лише медики, але й творча інтелігенція.

Фото на фоні Університету
Кларка (1909)

Справжнім успіхом, що відкрив психоаналізу шлях до міжнародного визнання, стало запрошення Фрейда до США у 1909 році. Гренвілл Стенлі Голл запропонував йому прочитати курс лекцій в Університеті Кларка (Вустер, штат Массачусетс).

Лекції Фрейда виявилися сприйнятні з великим ентузіазмом та інтересом, а вчений був нагороджений почесним ступенем доктора. Все більше пацієнтів з усього світу зверталися до нього за консультаціями.

У 1922 році Лондонський університет вшановував п'ятьох геніїв людства, зокрема й Зигмунда Фройда. Відтак психоаналітик став популярним не лише у Європі, а й світі.

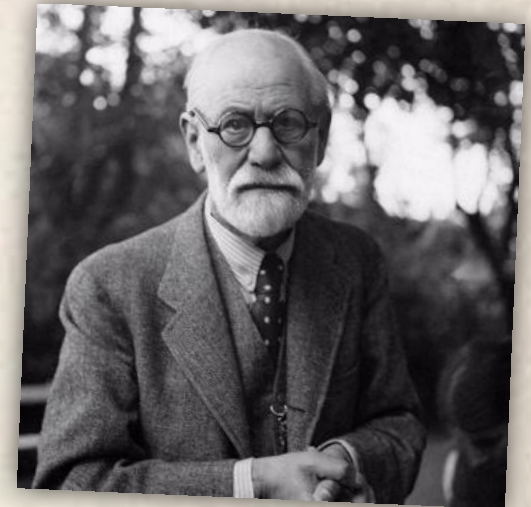
Зигмунд Фройд — вчитель та ідейний натхненник європейського філософа і психолога Карла Юнга.

У 1923 році у Фройда виявили рак піднебіння. Вчений переніс 33 тяжкі операції, але продовжував працювати до останніх днів свого життя.

У 1930 році Фройд став лауреатом премії Гете.

У 1933 році в Німеччині до влади прийшли нацисти.

У 1938 році, після приєднання Австрії до Німеччини та й наступних переслідувань євреїв з боку нацистів, становище Фройда значно ускладнилося. Після арешту доньки Анни та допиту в гестапо Фройд вирішив покинути Третій рейх.

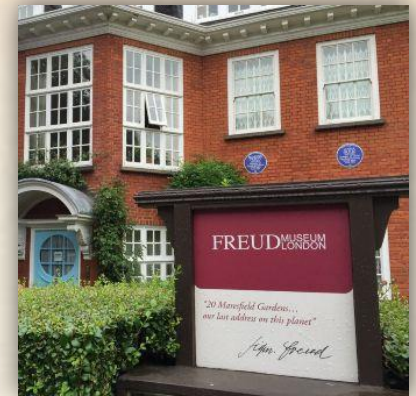

Влада не поспішала випустити Фройда з країни. Він був змушений не тільки підписати принизливу подяку гестапо «за ряд добрих послуг», а й виплатити правлінню Рейху неймовірно величезний «викуп» в сумі 4000 доларів за право покинути Німеччину. Багато в чому завдяки зв'язкам грецької та данської принцеси Марі Бонапарт — пацієнтки та учениці Фройда — йому вдалося зберегти життя і разом з дружиною та донькою емігрувати до Лондона. Дві сестри Фройда потрапили до концентраційного табору, де загинули у 1942 році.

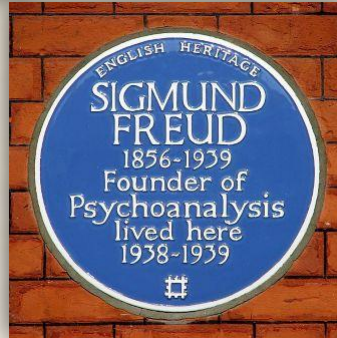
Нестерпно страждаючи від раку піднебіння, спричиненого тютюнопалінням, у 1939 році він попросив свого лікаря та друга Макса Шура допомогти йому здійснити евтаназію, ідея якої була на той час досить популярною. Той дав Фройді велику дозу морфію, від якої Зигмунд Фройд і помер 23 вересня у 83-річному віці. Тіло Зигмунда Фройда піддали кремації, прах вмістили в одну з давньогрецьких урн із його приватної колекції. Наразі урну зберігають у колумбарії лондонського крематорію Голдерс-Грін разом із прахом його дружини Марти і доньки Анни.

Вшанування пам'яті

Музей та меморіальна дошка на будинку у Пршиборі (Чехія), де народився З. Фройд

Музей у Лондоні, де Фройд провів останній рік свого життя

Пам'ятник З. Фройдю неподалік від музею у Лондоні

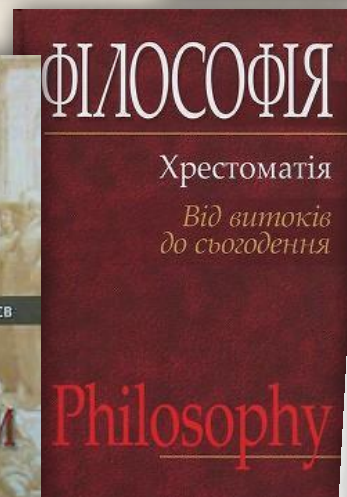
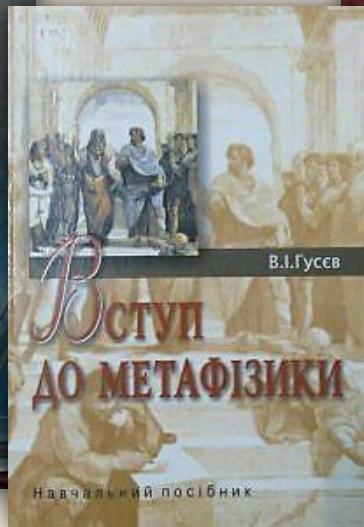
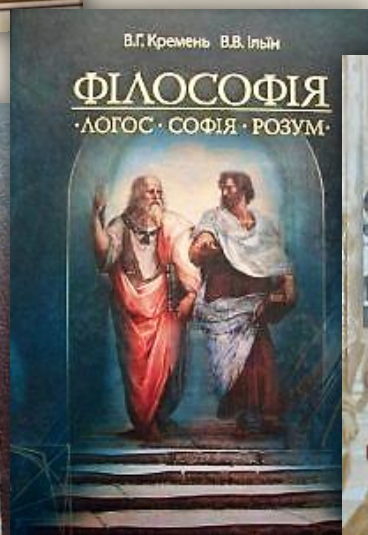
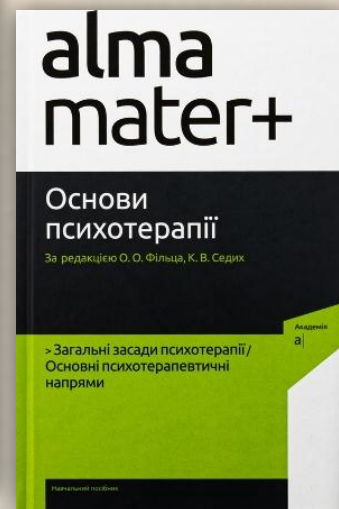
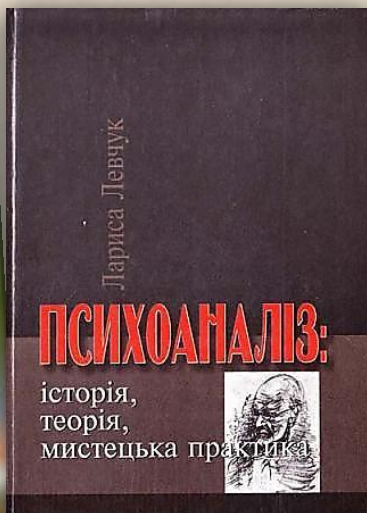
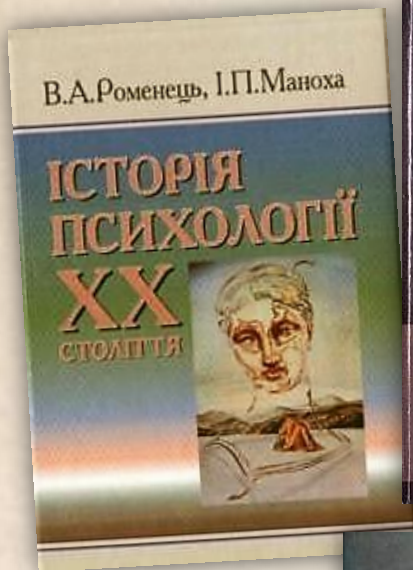

Музей у Відні

Пам'ятник З. Фройдю у Празі

Література про життя і діяльність Зигмунда Фрейда

Віртуальну виставку підготувала
бібліотекар Алла Кухарчук
Кількість джерел: 11.